

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ И ОСНОВНИТЕ
ПОКАЗАТЕЛИ ПО КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА
МЕСЕЦ ЯНУАРИ 2024 г.**

I. Основни показатели по консолидираната фискална програма¹ за януари 2024 година

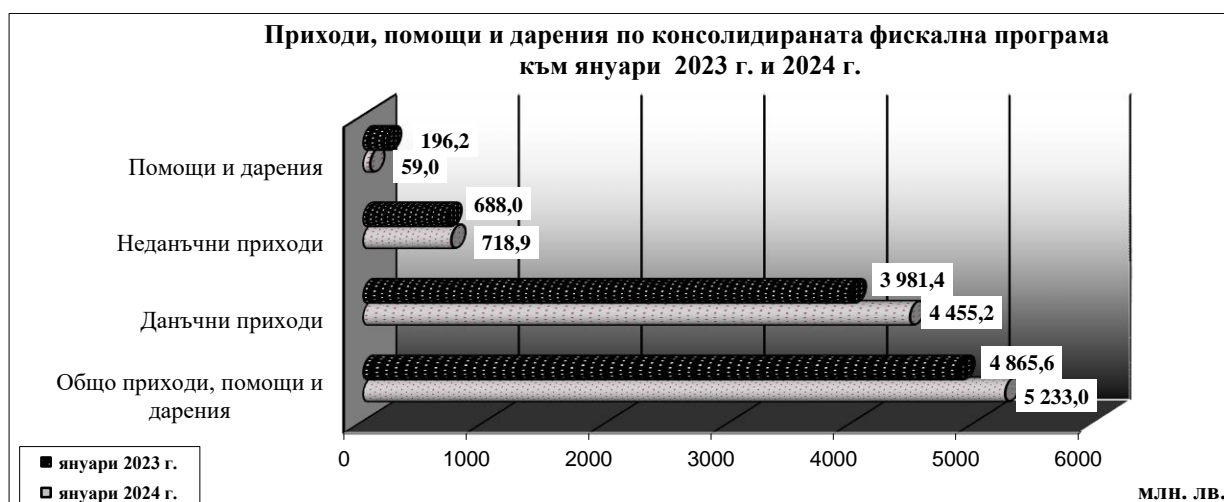
На база на данните от месечните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет **приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма (КФП)** за януари 2024 г. са в размер на **5 233,0 млн. лв.** Постъпленията нарастват с 367,4 млн. лв. (7,6 %) спрямо отчетените за януари 2023 г. За този ръст принос имат най-вече данъчните приходи, които нарастват номинално спрямо януари 2023 г. с 473,8 млн. лв., докато неданъчните приходи нарастват с 30,8 млн. лв. Постъпленията в частта на помощите и даренията (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) са по-ниски със 137,2 млн. лева.

Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на **4 455,2 млн. лв.** Постъпленията от данъци и осигурителни вноски нарастват с 473,8 млн. лв. (11,9 %) спрямо отчетените за същия период на предходната година, като формират 85,1 % от общите постъпления по КФП за периода.

Приходите в частта на **преките данъци** възлизат на 577,3 млн. лв., като нарастват с 88,6 млн. лв. (18,1 %) спрямо отчетените за януари 2023 г. Приходите от **косвени данъци** са в размер на 2 342,8 млн. лв. (ръст от 427,9 млн. лв., 22,3 % спрямо отчетените за януари 2023 г., главно заради акцизите). Постъпленията от **други данъци** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени и др. данъци) са в размер на 220,6 млн. лв. (в т. ч. 116,2 млн. лв. по бюджета на Фонд "Сигурност на електроенергийната система" при 322,0 млн. лв. за януари 2023 г.) или спад от 198,4 млн. лв. спрямо отчетените за януари 2023 г. Приходите от **социални и здравноосигурителни вноски** са в размер на 1 314,6 млн. лв., което представлява ръст от 155,7 млн. лв. (13,4 %) спрямо отчетените за същия период на 2023 г.

Неданъчните приходи са в размер на **718,9 млн. лв.** (ръст от 30,8 млн. лв., 4,5 % спрямо същия период на 2023 г.) и се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Приходите от **помощи и дарения** за януари 2024 г. са в размер на **59,0 млн. лв.**

¹ Обхваща държавния бюджет и бюджетите на общините, социалноосигурителните фондове, ДВУ, БАН, ССА, БНР, БНТ, БТА, бюджетите по чл.13, ал.4 от ЗПФ, както и сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства на бюджетните организации. Данните са на база месечните отчети на ПРБ.

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) за януари 2024 г. възлизат на **4 810,5 млн. лв.** В номинално изражение разходите нарастват спрямо януари 2023 г. с 415,5 млн. лв. (9,5 %). Нарастване на разходите има при социалните плащания, включително разходите за пенсии, както и при разходите за персонал и други, докато разходите за субсидии за нефинансови предприятия (основно по бюджета на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“) отчитат спад, основно поради нормализирането на цената за небитовите потребители на електрическа енергия на Българската независима енергийна борса, която остана под определения праг за изплащане на компенсация през декември 2023 г. и януари 2024 г., докато през януари 2023 г. бяха изплатени компенсация по действащи тогава програми.

Нелихвените разходи за януари 2024 г. са в размер на 4 634,2 млн. лв., като нарастват с 381,5 млн. лв. (9,0 %) спрямо отчетените за януари 2023 г. **Текущите нелихвени разходи** са в размер на 4 460,1 млн. лв. **Капиталовите разходи** (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 172,5 млн. лв. **Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина** са в размер на 1,7 млн. лв. **Лихвените плащания** са в размер на 157,4 млн. лв. (ръст от 127,0 млн. лв. спрямо януари 2023 г.).

Разходите по КФП по основните разходни групи за януари 2023 г. и 2024 г. са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 31.01.2024 г. от централния бюджет, възлиза на **19,0 млн. лв.**, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС (Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 година относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом; Регламент (ЕС, Евратом) 2021/768 на Съвета от 30 април 2021 година за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014; Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства; Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770 на Съвета от 30 април 2021 година относно изчисляването на собствения ресурс на база нерестриктираните отпадъци от опаковки от пластмаса, относно методите и процедурата за предоставяне на този собствен ресурс, относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства и относно някои аспекти на

собствения ресурс на база БНД и Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от ДДС).

Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма за януари 2024 г. е положително в размер на 422,5 млн. лв. (0,2 % от прогнозния БВП), което е близко до отчетеното за януари 2023 г. Нарастването на приходите, помощите и даренията по КФП за януари 2024 г. компенсира по-високите разходи, дължащи се основно на базов ефект при социалните разходи, вследствие на изплатените по-високи пенсии през януари 2024 г., след влязлото в сила увеличение от юли 2023 г., както и на по-високите разходи за персонал, след увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал и при някои други администрации с приетия в средата на 2023 г. ЗДБРБ за 2023 г. и други.

Размерът на **фискалния резерв** към 31.01.2024 г. е **13,7 млрд. лв.**, в т.ч. 11,2 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 2,5 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

II. Изпълнение на държавния бюджет² за януари 2024 г.

Изпълнението на основните показатели по държавния бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет е, както следва:

Таблица³ №1

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	ЗДБРБ 2024 г.	Отчет януари 2024 г.	Изпълнение спрямо ЗДБРБ 2024 г.
Общо приходи, помощи и дарения	43 406,5	3 364,5	7,8%
- Данъчни приходи	38 616,0	2 935,9	7,6%
Корпоративни данъци	5 930,0	49,3	0,8%
ДДФЛ	6 905,0	523,8	7,6%
ДДС	18 626,1	1 460,2	7,8%
Акцизи	6 445,0	850,9	13,2%
Данък в/у застрахователните премии	63,0	13,2	20,9%
Мита и митнически такси	370,0	18,5	5,0%
Други данъци	276,9	20,0	7,2%
- Неданъчни приходи	4 790,0	428,2	8,9%
- Помощи и дарения	0,5	0,4	82,5%
Разходи, трансфери и вноска в бюджета на ЕС	51 439,0	3 610,3	7,0%
- <i>Нелихвени разходи</i>	22 561,5	1 158,8	5,1%
Текущи	19 125,6	1 147,7	6,0%
Предоставени тек. и капит. трансфери за чужбина	27,5	0,0	0,0%
Капиталови	3 408,4	11,1	0,3%
- <i>Лихви</i>	966,8	152,9	15,8%
По външни заеми	833,6	132,0	15,8%
По вътрешни заеми	133,2	20,9	15,7%
- <i>Резерв за непредвидени и неотложни разходи</i> ⁴	131,4		
- <i>Трансфери за др. бюджети – нето</i>	25 508,1	2 279,6	8,9%
- <i>Вноска в бюджета на ЕС</i>	2 271,1	19,0	0,8%
Бюджетен баланс	-8 032,4	-245,8	

² Държавният бюджет включва централен бюджет, бюджетите на НС, съдебната власт, министерствата и ведомствата.

³ Поради извършено закръгление в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица № 1 и в текста не се изчерпват от съставните им числа.

⁴ В позицията "Резерв за непредвидени и неотложни разходи" се посочват само данните по разчет. Разходите по отчет се отразяват по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

➤ Приходи по държавния бюджет

Общият размер на приходите, помощите и даренията по държавния бюджет за януари 2024 г. е **3 364,5 млн. лв.**, което представлява ръст от 645,7 млн. лв., 23,8 % спрямо отчетените за същия период на 2023 година.

• Данъчни приходи

Размерът на данъчните постъпления по държавния бюджет за януари 2024 г. е **2 935,9 млн. лв.** В сравнение със същия период на 2023 г. постъпленията в групата нарастват с 515,5 млн. лева (21,3 %).

✓ Преки данъци

Приходите в групата на **преките данъци** са в размер на **573,1 млн. лв.**, като съпоставени с януари 2023 г. постъпленията нарастват с 88,1 млн. лв. (18,2 %). Повишението се дължи основно на значително по-високите приходи от данъците върху доходите на физическите лица, които нарастват 15,7 %, в сравнение с края на януари 2023 година.

Приходите от **корпоративни данъци** за януари 2024 г. са в размер на 49,3 млн. лв. Сравнени с данните за месец януари на предходната година постъпленията нарастват със 17,2 млн. лв. (53,4 %).

Регламентираните срокове за деклариране на данъчния финансов резултат за 2023 г. и за внасяне на дължимия корпоративен данък по ГДД (до 30 юни 2024), както и сроковете за деклариране и внасяне на авансов такъв, обуславят нивото на постъпления от този вид данък за периода. По отношение на авансовите вноски от корпоративен данък, които са голяма част от касовите постъпления през годината, следва да се отбележи, че сроковете за месечните (за месеците януари, февруари и март - в срок до 15 април на текущата календарна година) и тримесечни плащания (за първото и второто тримесечие се внасят до 15-о число на месеца следващ тримесечието, за което се отнасят) остават непроменени през 2024 година.

В тази група данъци са и приходите от данък върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица, които са в размер на 31,1 млн. лв., като съпоставено с януари 2023 г. приходите са повече с 10,1 млн. лв. (47,7 %). Постъпленията от данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на юридически лица зависят от състоянието на икономиката и осъществяващите се процеси по разпределение на фирмена собственост в страната. Позитивните очаквания относно изпълнението на този вид данък са свързани с очаквано положително влияние от приетата промяна в Закона за ограничаване на плащанията в брой (нова – ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) относно изплащането по банков път на дивиденти на стойност, равна на или надвишаваща 1000 лв. за дивидент по смисъла на § 1, т. 4 от допълнителните разпоредби на ЗКПО.

Приходите от **данъци върху доходите на физически лица** са в размер на **523,8 млн. лв.** като нарастват със 70,9 млн. лв. или 15,7 % спрямо същия период на предходната година.

Основен фактор за размера на данъчните постъпления от ДДФЛ е развитието на параметрите на пазара на труда: заетост, безработица и заплащане на труда. Влияние върху размера на постъпленията от ДДФЛ оказват действащите законодателни и административни мерки в областта на трудовото, социалното и данъчното законодателство. За повишаване на тази група данъчни приходи допринасят и предприетите мерки за намаляване на недеklarирания труд, мерките за повишаване на събираемостта на задължения за минали периоди и тематичните кампании за контрол, провеждани от НАП.

По трудови правоотношения приходите от данъка за януари 2024 г. са 370,7 млн. лв. и нарастват с 56,2 млн. лв. (17,9 %) в сравнение с януари предходната година.

Отчетеният ръст при тази група данъчни приходи е повлиян в голяма степен от приетия през 2023 г. в Кодекса на труда (чл. 244, ал. 2) механизъм, съгласно който минималното трудово възнаграждение за страната за следващата календарна година се определя до 1 септември на текущата година в размер на 50 на сто от средната брутна работна заплата за период от 12

месеца, който включва последните две тримесечия на предходната година и първите две тримесечия на текущата година. В съответствие с новия механизъм от 1 януари 2024 г. минималната работна заплата за страната е увеличена от 780 лв. на 933 лв. или с 19,6 %. Други предпоставки за нарастване на приходите от ДДФЛ са отчетеният висок номинален ръст на средната работна заплата през четвъртото тримесечие на 2023 г., както и увеличението на разходите за персонал в някои от бюджетните системи.

Влияние върху приходите от трудови правоотношения в посока намаление през януари оказва ползването на облекченията за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДФЛ чрез подаване на декларация по образец при работодателя през месец декември. Очаква се ползването на облекченията за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДФЛ чрез подаване на годишната данъчна декларация за доходите, придобити през 2023 г., както и авансовото ползване при работодател за придобитите доходи през 2024 година да окаже въздействие и през следващите отчетни периоди.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори, еднолични търговци и др.) приходите от данъка за януари 2024 г. са в размер на 35,6 млн. лв., като за отчетния период са постъпили със 7,0 млн. лв. (24,4 %) повече приходи спрямо края на януари 2023 година. Основно влияние върху тези приходи оказват резултатите от годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДФЛ (дължим данък за донасяне или надвнесен данък) и дължимите авансови вноски.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица по чл. 37 и 38 от ЗДФЛ и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на физически лица - постъпленията от тези данъци са в размер на 117,6 млн. лв. и за отчетния период са постъпили със 7,8 млн. лв. (7,1 %) повече приходи спрямо януари 2023 година. Ръстът на тази група данъци се дължи, както на отчетените финансови резултати от нефинансовите предприятия през 2023 г., така и от предприетите законодателни и контролни мерки. Влияние за по-високото изпълнение на приходите от данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически и юридически лица има предприетата комуникационна кампания и контролни действия от НАП за проверка на касови наличности. Контролните действия са насочени приоритетно към лица, за които има информация за висока касова наличност (над 100 хил. лв.), и при които има риск от наличие на сделки, сключени при условия, водещи до отклонение от данъчно облагане, наличието на скрито разпределение на печалбата по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗКПО. Скритото разпределение на печалбата се третира като дивидент, за който се внася 5 % данък върху разпределените суми. От 1.09.2023 г. в Закона за ограничаване на плащанията е приетата разпоредба плащанията на територията на страната на дивиденти, със стойност равна на или надвишаваща 1000 лв., да се извършват само чрез превод или внасяне по платежна сметка, в резултат на което постъпленията от данъка върху дивидентите нарастват допълнително.

Постъпленията от *окончателния данък върху доходите от лихви по банкови сметки на местните физически лица* към 31.01.2024 г. са в размер на 0,002 млн. лв. (съгласно изменения в ЗДФЛ данъкът върху доходите от лихви по банкови сметки е отменен, считано от 01.04.2022 година).

✓ **Косвени данъци**

Приходите от **косвени данъци** за януари 2024 г. са в размер на **2 342,8 млн. лв.** Сравнени с данните за същия период на предходната година постъпленията нарастват с 427,9 млн. лв. (22,3 %). Това нарастване се дължи основно на по-големите приходи от акцизи - ръст от 374,4 млн. лв., 78,6 %, вследствие значителните количества продукти за пушене, освободени за потребление през месец декември (данъчен период) във връзка с влизането в сила на нови, по-високи акцизни ставки от 01.01.2024 г. за облагане на продуктите от разглежданата акцизна група.

Приходите от ДДС са в размер на **1 460,2 млн. лв.** и съпоставени с края на януари 2023 г., приходите от ДДС нарастват с 60,9 млн. лв. (4,4 %), в резултат на по-високите приходи от ДДС от сделки в страната и вътреобщностни придобивания (ВОП).

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* за януари 2024 г. е 491,4 млн. лв. и се отчита спад с 4,9 % (25,5 млн. лв.) спрямо януари предходната година, като намалението е най-значително при внос на инвестиционни стоки и транспортно оборудване. Разглеждайки декларирания ДДС при внос по групи стоки, съобразно Класификатора на широките икономически категории (ВЕС), през януари 2024 г. спрямо същия период на предходната година се наблюдава спад при почти всички групи с изключение на група „Горива и смазочни материали“, при която е отчетен минимален ръст от 0,4 %. Върху постъпленията от ДДС от внос влияние оказва възможността за отложено начисляване на ДДС от вносител при внос на стоки от трети страни, в съответствие с разпоредбата на чл. 167а от Закона за данък върху добавената стойност. Ефектът от прилагането на този режим към края на месец януари 2024 г. е неначислен ДДС при внос в размер на 140,2 млн. лв., което е с 0,1 млн. лв. повече спрямо 2023 г. и е регистриран ръст от 0,1 %. Стоките с най-значителен дял са: руди, шлаки и пепели – 86,4 млн. лв. (ръст в сравнение с месец януари 2023 г. от 1,7 млн. лв.), чугун, желязо и стомана – 19,9 млн. лв. (увеличение със 7,2 млн. лв.) и мед и изделия от мед – 18,8 млн. лв. (намаление с 3,2 млн. лева). Изброените три групи стоки формират 89,2 % от неначисления ДДС при внос през месец януари 2024 година.

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната и ВОП (нето)* за януари 2024 г. възлизат на 968,8 млн. лв. Сравнени с данните за същия период на предходната година постъпленията нарастват с 9,8 % (86,4 млн. лв.).

Ефективно внесенят ДДС по сметките на НАП се формира от данък по справки-декларации от сделки в страната и ВОП и допълнително внесени суми, разкрити с данъчно-ревизионни актове при ревизии. Тези постъпления са 2 069,4 млн. лв., което представлява ръст от 7,6 % спрямо януари 2023 година. От тях от ревизионни актове са постъпили 6,0 млн. лв. или с 57,2 млн. лв. по-малко от миналата година. Декларираният ДДС за възстановяване зависи от размера на износа и извършените инвестиции. Регистрираните лица по ДДС упражняват право на данъчен кредит чрез приспадане по реда на чл. 92, ал. 1 от ЗДДС или чрез ефективно възстановяване от данъчната администрация след определения срок. Приспаднатият данък за януари 2024 г. е 67,3 млн. лв. и е с 0,5 млн. лв. повече от 2023 година (0,8 %). Възстановеният данък се увеличава и е в размер на 1 100,6 млн. лв., което е с 59,4 млн. лв. над възстановените суми през януари миналата година. Дължимите суми, подлежащи на възстановяване към 31.01.2024 г. са в размер на 88,2 млн. лева.

Приходите от акцизи (нето) от внос, вътрешно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки са в размер на **850,9 млн. лв.** и съпоставени с януари 2023 г. приходите от акцизи нарастват номинално с 374,4 млн. лв. (78,6 %). През месец януари 2024 г. се отчита голям ръст при приходите от акцизи за тютюневи изделия (149,6 %), в резултат на значителните количества продукти за пушене, освободени за потребление през месец декември (данъчен период) във връзка с влизането в сила (считано от 01.01.2024 г.) на нови, по-високи акцизни ставки за облагане на продуктите от разглежданата акцизна група

Относителният дял на нетните постъпления от акциз по стокови групи е от: тютюн и тютюневи изделия (73,4 %); горива (23,8 %); алкохол и алкохолни напитки, вкл. бира (3,2 %) и други акцизни стоки (-0,4 %). Постъпленията от акциз за януари 2024 г. по основни стокови групи, са както следва:

- *акцизите от тютюн и тютюневи изделия* възлизат на 625,1 млн. лева;
- *акцизите от горива* са в размер на 202,1 млн. лева;
- *акцизите от алкохол и алкохолни напитки (вкл. бира)* възлизат на 27,2 млн. лева;
- *приходите от ел. енергия и др. акцизни стоки* възлизат на -3,6 млн. лева.

Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на 13,2 млн. лв. и в сравнение със същия период на 2023 г. отчитат ръст от 2,6 млн. лв. (24,4 %).

Постъпленията от мита възлизат на 18,5 млн. лв., като заемат 0,6 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи по държавния бюджет. В сравнение със същия период на предходната година събраните мита са с 10,0 млн. лв. (35,0 %) по-малко. Влияние върху спада в приходите от мита оказват нарушените вериги на доставки в резултат на събитията в Червено море, както и въведените от ЕС ограничителни мерки спрямо Русия в съответствие с Регламент (ЕС) № 833/2014 и неговите последващи изменения и допълнения. Друг фактор върху намалените поступления от мита има въведения с Регламент (ЕС) 2022/870 на ЕП и Съвета от 30 май 2022 г. преференциален режим спрямо Украйна под формата на пълно премахване на вносните мита върху вноса на промишлени продукти от страната, спиране на прилагането на механизма на „входните цени“ по отношение на плодовете и зеленчуците, спиране на прилагането на тарифните квоти и пълно премахване на вносните мита, и други.

Паралелно с инструментите за търговска защита или подкрепа, законодателството на ЕС предвижда и механизми за стимулиране на икономиката на ЕС чрез суспендиране на митата за някои видове стоки (Регламент (ЕС) 2022/2465).

Най-значителен спад на приходите от мита за януари 2024 г. спрямо същия период на предходната година се регистрира при вноса на следните групи стоки: „Житни растения“ – 1,6 млн. лева (99,3 % спад) спрямо поступленията към края на януари 2023 г.; „Неорганични химични продукти; неорганични или органични съединения на благородни метали, на радиоактивни елементи, на редкоземни метали или на изотопи“ – 1,4 млн. лева (спад от 68,9 %) спрямо същия период на 2023 г.; „Електрически машини и апарати, електроматериали и техните части; апарати за записване или възпроизвеждане на звук, апарати за записване или възпроизвеждане на телевизионен образ и звук и части и принадлежности за тези апарати“ – 1,4 млн. лева (46,7 % спад) спрямо поступленията за януари 2023 г.

В зависимост от произхода на внасяните стоки, през месец януари 2024 г. най-голям е делът на начислените приходи от мита при внос на стоки от Китай. Декларираната сума е 7,3 млн. лева, което представлява 38,7 % от всички начислени мита, като спрямо януари 2023 г. е отчетен спад от 53,6 %. На второ място са приходите от мита при внос на стоки с произход Турция - 1,3 млн. лева, 6,8 % относителен дял и ръст от 174,1 %. Следват приходите от мита при внос на стоки с произход САЩ (1,0 млн. лева приходи, 5,1 % относителен дял и спад от 25,5 %), Виетнам (0,8 млн. лева, 4,3 % дял и ръст от 215,3 %) и Япония (0,8 млн. лева, 4,2 % дял и ръст от 105,2 %).

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци** по държавния бюджет към края на януари 2024 г. са в размер на **20,0 млн. лв.** Съпоставени с данните за януари 2023 г. приходите от други данъци са близки по размер. Трабва да се отбележи, че въведената мярка „временна солидарна вноска и енергийни вноски“ по Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията с действие от 1 октомври 2022 година е с изтекъл срок на действие и не се прилага през 2024 година.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по държавния бюджет за януари 2024 г. са в размер на **428,2 млн. лв.** и се формират основно от приходи от държавни такси, приходи и доходи от собственост, вкл. приходи от дивидент за държавата от държавните предприятия, приходи от концесии и други неданъчни приходи.

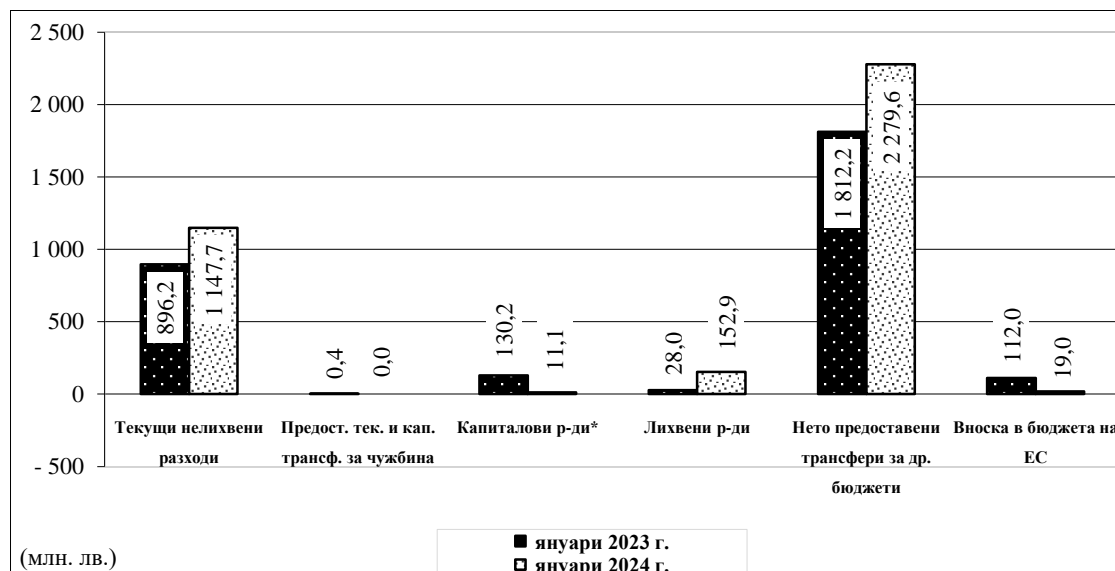
• Помощи и дарения

Постъпилите **помощи и дарения** по държавния бюджет за януари 2024 г. са в размер на **0,4 млн. лева.**

➤ Разходи по държавния бюджет

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) за януари 2024 г. е **3 610,3 млн. лв.**, като нарастват с 631,1 млн. лв. (21,2 %) спрямо отчетените за януари 2023 година.

Разходи, трансфери за други бюджети и вноска в бюджета на ЕС за януари 2023 г. и 2024 г.

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

• **Нелихвени разходи**

Нелихвените разходи по държавния бюджет за януари 2024 г. са в размер на **1 158,8 млн. лв.**, като нарастват със 131,9 млн. лв. (12,8 %) в сравнение с отчетените за същия период на предходната година.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 761,9 млн. лв. или ръст от 103,3 млн. лв. (15,7 %) спрямо януари 2023 г. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 213,3 млн. лв. и нарастват със 118,4 млн. лв. (124,7 %) спрямо януари 2023 г., като най-висок е ръста по бюджета на МРРБ, свързан с платените ремонтни дейности. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 106,3 млн. лв. като нарастват с 15,4 млн. лв. (16,9 %) спрямо януари 2023 г. Част от планираните социални разходи по държавния бюджет се предоставят като трансфери за общинските бюджети. Разходите за субсидии са в размер на 66,2 млн. лв. и нарастват с 14,5 млн. лв. (28,0 %) сравнени с януари предходната година. За януари 2024 г. субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД са в размер на 17,5 млн. лв., субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура“ са 25,1 млн. лв. и 4,6 млн. лв. са за „Български пощи“ ЕАД, в т.ч. 2,4 млн. лв. за извършване на универсална пощенска услуга и 2,3 млн. лв. за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания. За месец януари 2024 г. ДФ „Земеделие“ е изплатил субсидии в общ размер на 12,0 млн. лв., от които 11,3 млн. лв. държавна помощ и 0,7 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“.

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 11,1 млн. лв., от които 4,9 млн. лв. са по бюджета на Министерство на отбраната.

• **Разходи за лихви**

Лихвените плащания по държавния бюджет към 31.01.2024 г. са в общ размер на **152,9 млн. лв.** и са от централен бюджет.

Разходите за **лихви по външни заеми** са в размер на 132,0 млн. лв.

През отчетния период не са използвани средства за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Лихвите по вътрешни заеми по държавния бюджет за януари 2024 г. са в размер на **20,9 млн. лв.** и представляват лихви по емисии на ДЦК на вътрешния пазар.

➤ **Нетният размер на трансферите по държавния бюджет** за януари 2024 г. е **2 279,6 млн. лв.**, в т.ч.:

- бюджетните взаимоотношения с общините включват нето трансфери и временни безлихвени заеми в размер на 907,6 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 865,1 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 3,9 млн. лв., нетни трансфери от/за други бюджети в размер на 54,5 млн. лв. и възстановени трансфери от предходни години в централния бюджет – 15,9 млн. лева;
- на социалноосигурителните фондове (нето) – 1 250,5 млн. лв.;
- на други автономни бюджети (ДВУ, БАН, ССА, БНТ, БНР и БТА) – 98,1 млн. лв.

➤ Частта от **вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 31.01.2024 г. от централния бюджет, възлиза на **19,0 млн. лева**.

➤ **Бюджетното салдо по държавния бюджет** към 31.01.2024 г. е **отрицателно** в размер на **245,8 млн. лева**.

➤ **Финансиране на бюджета чрез операции по дълга**

Към 31.01.2024 г. е отчетено нулево нетно дългово финансиране на държавния бюджет, вкл. на централния бюджет, т.е. няма постъпления от емисии на държавни ценни книжа/държавни заеми и не са извършени погашения по държавния дълг.

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (позиция във вътрешното финансиране): През месец януари не са провеждани аукциони на емисии ДЦК за финансиране на бюджета, също така няма и извършени погашения по вътрешния дълг.

През месец януари не са издавани еврооблигации на международните капиталови пазари, както и няма усвоявания на средства по държавни заеми. Не са извършени погашения по външния държавен дълг от централен бюджет, вкл. по държавните инвестиционни заеми, управлявани от министерства и ведомства и по заемите с краен бенефициент търговско дружество.

Не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

III. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) за януари 2024 г. са в размер на **1 335,5 млн. лв.**, което представлява ръст от 160,3 млн. лв. (13,6 %) спрямо отчетените за същия период на 2023 г. Постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 1 314,6 млн. лв., в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 948,3 млн. лв. и от здравноосигурителни вноски – 366,3 млн. лева.

Извършените **разходи** по бюджетите на социалноосигурителните фондове за януари 2024 г. са в размер на **2 403,7 млн. лв.** (ръст от 403,6 млн. лв., 20,2 % спрямо януари 2023 г.), в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 1 898,4 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 480,3 млн. лева.

IV. Общини

Постъпилите **приходи, помощи и дарения** по бюджетите на общините за януари 2024 г. са в размер на **188,2 млн. лв.** или ръст от 2,7 % спрямо януари 2023 г. Данъчните приходи по

общинските бюджети са в размер на 88,6 млн. лв. (ръст от 10,5 % спрямо сщия период на предходната година), а неданъчните приходи и помощите възлизат на 99,6 млн. лв. (спад от 3,4 % спрямо януари 2023 г.). Относителният дял на неданъчните приходи в общо постъпленията е 51,8 на сто. Това са основно приходи от общински такси, приходи и доходи от собственост, постъпления от продажба на нефинансови активи и глоби, санкции и наказателни лихви.

Извършените **разходи** по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети са в размер на **725,9 млн. лв.** и нарастват с 16,5 % спрямо януари 2023 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 670,2 млн. лв. (ръст от 19,1 % спрямо януари 2023 г.), а капиталовите разходи са в размер на 51,0 млн. лв. (спад с 12,1 % спрямо отчетените за януари 2023 г.). Лихвените плащания са в размер на 4,3 млн. лв., като нарастват с 82,9 % спрямо отчетените за януари 2023 година.